WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

ORGAN ZWIĄZKU ZAWODOWEGO WIELKIEGO PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO PAŃSTWA POLSKIEGO

WYCHODZI 1-go i 15-go KAŻDEGO MIESIĄCA

ROK II | WARSZAWA, DNIA 15 MARCA 1927 R. | NUMER 6

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 14, telefon 410-14

OGÓLNE ZEBRANIE ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

Dn. 26 lutego r. b. odbyło się Ogólne Zwyczajne Zebranie członków Związku Zawodowego Wielkiego Przemysłu Chemicznego Państwa Polskiego.

Po zagajeniu Zebrania przez Prezesa Zarządu Związku, p. Dr. Józefa Landaua, który stwierdził prawomocność obrad, powołano na przewodniczącego p. Gen. Stanisława Puchalskiego, na sekretarza — p. Inż. Tadeusza Zamoyskiego.

Stosownie do porządku obrad, przewodniczący udzielił głosu Dyrektorowi Związku, p. posłowi Edmundowi Trepce, który uzupełnił rozesłane wszystkim członkom Związku sprawozdanie za r. 1926. Podkreślił mianowicie momenty, jakie zaszły w ciągu dwu pierwszych miesięcy r. b. Posunęły się więc naprzód sprawy związane z budową nowej taryfy celnej; Komisja Opinjodawcza przy Prezesie Komitetu Ekonomicznego Ministrów zajęła się bliżej sprawą waloryzacji stawek celnych oraz zagadnieniem cen surowców dla przemysłu chemicznego; przystąpiono do prac nad budową nowej taryfy kolejowej. W wywiązanej dyskusji zabierali głos pp.: Dr. Władysław Sachs, Inż. Edward Natanson, prof. Józef Zawadzki, Dr. Józef Landau, Inż. Włodzimierz Płużański, wysuwając na plan pierwszy sprawę waloryzacji stawek celnych. Zebranie jednomyślnie przyjęło wniosek, wzywający Zarząd Związku do poczynienia wszelkich możliwych kroków, zmierzających do przekonania czynników decydujących o konieczności najśpieszniejszego przeprowadzenia waloryzacji stawek celnych. Szczegółowe motywy takiego stanowiska przemysłu chemicznego były już niejednokrotnie precyzowane w memorjałach i przedłożeniach Związku; w chwili obecnej chodzi o szczególne podkreślenie doniosłości sprawy.

Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej odczytał p. Dr. Stefan Otolski, stawiając wniosek zatwierdzenia bilansu Związku na dzień 31-go grudnia 1926 r. oraz sprawozdania rachunkowego za r. 1926. Zebranie jednogłośnie przyjęło tę propozycję.

W następnym punkcie porządku dziennego—Walne Zebranie przeprowadziło uzupełniające wybory do Zarządu Związku. Powołano ponownie przez aklamację ustępujących członków Zarządu, pp.: Inż. Jana Podraszkę, Dr. Karola Majewskiego, Inż. Czesława Świerczewskiego, Inż. Zygmunta Toeplitza, Inż. Jerzego Wojnara, Dyr. Henryka Żaka.

Do Komisji Rewizyjnej powołano pp.: Inż. Czesława Knoffa, Dr. Stefana Otolskiego, Dyr. Wacława Zbroskiego.

Upoważniono wreszcie Zarząd Związku do opracowania i przedstawienia celem legalizacji w Min. Spraw Wewnętrznych — poprawek i zmian w Statucie Związku. Poprawki dotyczyć mają zamiany waluty markowej, podwyższenia do 24-ch ilości członków Zarządu, oraz drobnych zmian natury stylistycznej.

P. prof. Józef Zawadzki zreferował sprawy najbliższego Międzynarodowego Kongresu Chemicznego, który odbędzie się we wrześniu r. b. w Warszawie. W dyskusji zabierali głos pp.: Dr. Józef Landau, Dyr. Stanisław Bielski, Inż. Edward Natanson, Dr. Władysław Sachs. Postanowiono współdziałać z Polskiem Towarzystwem Chemicznem w organizacji Kongresu oraz zwrócić się do wszystkich członków Związku z prośbą o wydatne poparcie finansowe prac Komitetu Organizacyjnego.

Na wniosek p. Dr. Władysława Sachsa, Walne Zebranie zleciło Zarządowi zbadanie możliwości ingerencji Związku w wypadkach sporów między zrzeszonemi przedsiębiorstwami.

Zebranie zakończył nader interesujący referat p. Dyr. Henryka Tennenbauma, „Międzynarodowe porozumienia gospodarcze".

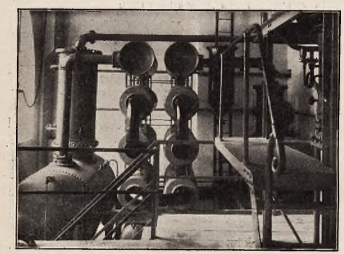
SYTUACJA NA RYNKU GLICERYNOWYM

Gliceryna, jako artykuł rynkowy, była w roku 1926 przedmiotem specjalnego zainteresowania zarówno sfer handlowych, jak przemysłowych.

Powodem tego były zwiększone zakupy Ameryki w Europie; Ameryka bowiem, posiadająca w ruchu około 20 miljonów samochodów, zastosowała nową metodę chłodzenia motorów zapomocą mieszanki glicerynowej. Stworzono tam całą gałąź handlu, zajmującą się tylko tym artykułem.

W r. 1926 wywieziono z Europy do Ameryki około 18.000 ton gliceryny, w połowie dynamitowej — 99%, w połowie surowej — 87%. W r. 1925 import z Europy do Ameryki wynosił połowę przywozu roku 1926, bo około 9000 ton, w 1924 — 7.000 ton.

Równocześnie ze wzrostem zapotrzebowania podaż znacznie zmalała, wskutek przeżywanego we wszystkich krajach kontynentu europejskiego kryzy-

Aparatura do destylacji gliceryny Sp. Akc. „Saturnja"

su w przemyśle tłuszczowym. Nie bez wpływu był tu również strajk angielski. Zapasy, znajdujące się na wolnym rynku zużyte zostały we wszystkich prawie państwach; naruszono nawet żelazne rezerwy, przeznaczone dla celów wojskowych, zaś pozostałe jeszcze ze stoków demobilizacyjnych zapasy gliceryny weszły do wolnego handlu.

Dla orjentacji podajemy poniżej zestawienie, z którego widocznem jest, jak kształtowały się ceny w miarę wzrastającego zapotrzebowania. Przeciętna cena gliceryny dynamitowej wynosiła:

w styczniu 1926 r.	$ 42.—	sierpniu	$ 52.—
lutym	„ 41.—	wrześniu	„ 51.—
marcu	„ 39.—	październiku	„ 50.—
kwietniu	„ 39.	listopadzie	„ 50.—
maju	„ 45.—	grudniu	„ 51.—
czerwcu	„ 48.—	styczniu 1927 r.	„ 51.—
lipcu	„ 55.—	lutym	„ 50.—

Tendencja wysokich cen na glicerynę spowodowała wzmożenie wysiłków organizacyj, wzgl. osób pracujących nad uproszczeniem metod otrzymywania glikolu, który w niektórych gałęziach przemysłu używany być może zamiast gliceryny.

W Niemczech i we Francji powstają obecnie dwie na większą skalę urządzone fabryki, które mają zająć się wyłącznie produkcją tego artykułu.

Zeszłoroczna wytwórczość gliceryny w Polsce pokryła całkowite zapotrzebowanie wewnętrzne. Nie było konieczności sprowadzania jej z zagranicy, jak to miało miejsce w latach poprzednich. Wprawdzie konsumcja gliceryny nie stoi jeszcze na odpowiednim poziomie, co wiąże się ściśle z niedostatecznym rozwojem gospodarczym kraju, lecz zapotrzebowanie stale wzrasta.

W roku 1926 konsumcja wynosiła około 550 ton gliceryny różnych gatunków. Na rok bieżący przewiduje się wzrost zapotrzebowania do 665 ton, mianowicie:

przemysł materjałów wybuchowych	ca 220 ton
zapotrzebowanie instytucyj wojskowych	50 „
przemysł graficzny	125 „
„ papierniczy	80 „
„ farmaceutyczny	190 „
	665 ton.

Ilość tę pokryje niewątpliwie produkcja krajowa. Stwierdzić trzeba, że gliceryna polska odpowiada najbardziej wyszukanym wymaganiom rynku, nadając się również dla celów farmaceutycznych.

Z PRAC NAD BUDOWĄ NOWEJ TARYFY CELNEJ

Dn. 7 marca r. b. odbyło się plenarne posiedzenie Komisji Chemicznej do budowy nowej taryfy celnej. W zebraniu wzięło udział 18 osób — przedstawicieli wytwórczości chemicznej oraz konsumentów; reprezentowane również było Min. Przemysłu i Handlu oraz Min. Skarbu.

Zebranie zajęło się rozważeniem dwu spraw wagi zasadniczej: możliwością clenia niektórych artykułów wyłącznie tylko w pewnych ściśle określonych urzędach celnych, oraz stosowaniem stawek celnych „ad valorem" — do części importowanych towarów.

Jak wiadomo, znakomita większość naszych urzędów celnych nie posiada dobrze zorganizowanych pracowni chemicznych i towaroznawczych; w konsekwencji — z łatwością zdarzać się mogą przy cleniu towarów omyłki, wynikające z niewłaściwej taryfikacji. Przy daleko idącem zróżniczkowaniu nomenklatury w budowanej obecnie taryfie celnej — możliwości takich omyłek staną się jeszcze bardziej prawdopodobne. Aby ich uniknąć, niezbędnem staje się powołanie przynajmniej kilku placówek celnych, rozporządzających zarówno wykwalifikowanemi siłami chemiczno-towaroznawczemi, jak odpowiednim warsztatem pracy. Te tylko urzędy będą w stanie zająć się cleniem towarów, wymagających uprzedniej, często nader dokładnej analizy. Wchodzą tu w rachubę barwniki, półprodukty organiczne, specyfiki lecznicze i szereg innych artykułów chemicznych. Zebranie przychyliło się do powyższego poglądu, zaś przedstawiciele Ministerstw również wypowiedzieli się za rzeczonym projektem.

Druga sprawa jest niemniej doniosła. W obecnie obowiązującej taryfie celnej figurują wyłącznie specyficzne stawki celne. Tak np. p. 25. poz. 112 o stawce celnej zł. 80 lub zł. 120, obejmuje oddzielnie niewymienione artykuły chemiczne, wartości od 200 do 3.000.000 zł. za 100 kg. Niesłusznemu wskutek tego sposobowi clenia importowanych artykułów zaradzić można dwojako: albo przez daleko idące zróżniczkowanie nomenklatury i ustalenie całego szeregu stawek specyficznych, albo też przez ustanowienie stawek, wyrażonych w odsetkach wartości towaru. Pierwsza metoda pociąga za sobą zbyt wielkie rozrośnięcie taryfy i konieczność szczegółowych badań każdego niemal importowanego towaru — dla naszych więc warunków celnych nie jest wskazana. Pozostaje przeto ustalenie dla pewnej, niewielkiej zresztą ilości towarów, ceł „ad valorem" — z określeniem jednak minimalnej stawki celnej, wyrażonej w złotych. System ten wymaga wszakże ustalenia przez Urząd Celny wartości importowanego towaru. Uskutecznić to można albo drogą legalizowania faktur przez Konsulaty Polskie zagranicą, albo też ogłaszaniem co pewien okres czasu przeciętnej wartości całego szeregu importowanych towarów. Ostatnia droga, jako prostsza, znajdzie zapewne zastosowanie w Polsce.

Zarówno wszyscy zgromadzeni przedstawiciele producentów i konsumentów, jak delegaci Ministerstw wypowiedzieli się za stosowaniem ceł „ad valorem", jednak tylko w nielicznych przypadkach, gdy inny sposób clenia wywoływałby rażącą nieproporcjonalność stawki celnej do wartości towaru. Obie sprawy wymagają jeszcze zresztą ostatecznej sankcji ze strony Rządu.

Zebranie przyjęło wreszcie uzgodniony projekt nomenklatury grupy gumowej nowej taryfy celnej, uzupełniając go jeszcze pewnemi poprawkami. Projekt ten — po ostatecznem opracowaniu — będzie ogłoszony w „Wiadomościach Przemysłu Chemicznego".

KRONIKA

Dn. 8 marca r. b. odbyło się posiedzenie Rady Centralnego Związku, na którem Dyrekcja Centr. Związku w osobach pp.: posła A. Wierzbickiego i dyr. Hołyńskiego obszernie zdała sprawę z posunięć na terenie Komisji Opinjodawczej i Komisji Ankietowej.

Dn. 8 marca r. b. odbyło się posiedzenie Rady Towaroznawczej przy Min. Skarbu. Z pośród spraw, interesujących bezpośrednio przemysł chemiczny, postanowiono:

1) farby z tlenków żelaza clić wg. poz. 125 p. 2 taryfy celnej;
2) pozostałości po destylacji trójchloroetylenu clić wg. poz. 108 p. 3b taryfy celnej.

Dn. 12 marca r. b. odbyła się w Związku Przem. Chemicznego specjalna konferencja przedstawicieli fabryk nawozów sztucznych w sprawie rewizji taryfy kolejowej.

Dn. 12 marca r. b. odbyła się w Min. Przemysłu i Handlu narada w sprawie statystyki przemysłu chemicznego. Konferencja zwołana została z inicjatywy Gł. Urzędu Statystycznego i zajmowała się opracowaniem kwestjonarjuszy, jakie mają być rozesłane fabrykom chemicznym.

Sp. Akc. „Lignoza" uruchomiła fabrykację elektrycznych zapalników mostkowo-żarowych i szparowo-iskrowych. Zapalniki te są już dopuszczone do obrotu, zaś produkcja polska może pokryć zapotrzebowanie całego kraju.

Redakcja „Tygodnika Handlowego" (Szkolna 10, tel.: 92-86) przystąpiła do wydania specjalnego zeszytu, poświęconego eksportowi polskiemu.

Izba Handlowa Polsko-Włoska w Warszawie przystępuje do wydawania własnego organu p. t. „Polonia-Italia", mającego ukazywać się raz na miesiąc w objętości 4—5 arkuszy druku i poświęconego sprawom, dotyczącym stosunków gospodarczych polsko-włoskich.

Materjały, dotyczące Polski, będą drukowane w języku włoskim, materjał zaś, tyczący Włoch, będzie publikowany w języku polskim.

Pragnąc przyczynić się do ożywienia stosunków handlowych polsko-włoskich, Redakcja powzięła zamiar zamieszczania w każdym numerze działu ofertowego, w którym bezpłatnie będą podawane do wiadomości oferty importerów oraz eksporterów, zarówno włoskich, jak i polskich. Oferta winna zawierać dane następujące:

1. Nazwa firmy i dokładny jej adres.
2. Jakość oraz ilość towaru oferowanego lub poszukiwanego.
3. Warunki sprzedaży wzgl. kupna.
4. Termin, do którego oferta obowiązuje.

Bliższych informacyj udziela Redakcja wydawnictwa, ul. Górnośląska 18, tel.: 310-43.

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W Dz. Ust. Nr. 16 z dn. 28 lutego 1927 poz. 124 ukazało się Rozporządzenie z dn. 21. II. 1927 o ulgach celnych.

Rozporządzenie to zwalnia od cła na przeciąg 3-ch miesięcy cyjanamid wapnia (azotniak). Rozporządzenie wywołane zostało całkowitem wyprzedaniem produkcji chorzowskiej i zwiększonem zapotrzebowaniem rolnictwa na nawozy azotowe. Liberalna polityka Rządu w powyższym zakresie stwierdza raz jeszcze, że cła ochronne nie są bynajmniej wyzyskiwane przez przemysł w sposób niezgodny z interesem rolnictwa.

W Dz. Ust. Nr. 19 z dn. 4 marca 1927 poz. 148 ukazało się Rozporządzenie z dn. 25.II.1927 o zwrocie ceł przy wywozie przędzy wełnianej barwionej.

Rozporządzenie ustala zwrot cła, uiszczonego za sprowadzone z zagranicy barwniki i chemikalja w wysokości zł. 36 za 100 kg. wywiezionej przędzy wełnianej barwionej od Nr. 20 wzwyż numeracji metrycznej.

W Dz. Ust. Nr. 15 z dn. 25 lutego 1927, poz. 114, ukazało się Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dn. 23. II. 1927 r. o zmianach i uzupełnieniach taryfy towarowej.

Na zasadzie powyższego Rozporządzenia wprowadzono następujące zmiany: w grupie 16 „Oleje

i tłuszcze" nomenklaturę uzupełniono słowami „Olej rycynowy techniczny"; w grupie 70 stawkę przewozową na kwas azotowy obniżono o jedną klasę; w grupie 74 zmieniono nomenklaturę sztucznych nawozów potasowych; w taryfie wyjątkowej 24 wprowadzono dalsze ulgi na przewóz fosforytów krajowych. Wprowadzono dalsze ulgi w taryfie eksportowej na smołę drzewną i terpentynę, obniżając stawki przewozowe o jedną klasę.

NOTOWANIA CEN WAŻNIEJSZYCH WYTWORÓW PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

Aceton	470—500 zł.
Alkohol metylowy techniczny	160 „
„ „ czysty 99%	250 „
Amonjak skroplony za 1 kg NH_3 *	1,80 „
Azotniak mielony za 1 kg % N_2 *	1,75 „
„ granulowany za 1 kg % N_2*	1,95 „
Azotan amonowy *	113 „
Benzol handlowy 90%	105 „
„ czysty	120 „
Chlorek cynku (ług 50%)	50 „
Chlorek wapna bielący	40 „
Chlorek wapnia ($CaCl_2$)	20—22 „
Chloroform czysty	720 „
„ „pro narcosi"	1.800 „
Fenol	220 „
Formalina 30%	230 „
Gliceryna farmaceutyczna	515 „
„ techniczna	450 „
Karbid	58—62 „
Karbolineum	42.50 „
Klej kostny	220 „
„ skórny	260 „
Kwas azotowy 40° Bé, w przel. na 100% HNO_3*	90 zł.
„ mrówkowy 85%	w złocie 150 „
„ siarkowy 66° Bé	w złocie 6,98 „
„ solny bez arsenu	13 „
„ octowy techn. 30%	100 „
Naftalin surowy prasowany	38 „
„ czysty w łuskach	65 „
Oleina zwierzęca	340 „
Oleum 20%	w złocie 10,55 „
Pirydyna czysta za 1 kg.	17 „
Smoła preparowana	29,50 „
Siarczan amonu	45 „
Siarczek sodu 60/62 %*	w złocie 55 „
Soda amonjakalna	28 „
„ kaustyczna	66 „
Sól glauberska kalcynowana niemielona	16 „
Stearyna	300 „
Superfosfat 16%	14,40—16,64 „
Terpentyna	110—200 „
Toluol czysty	120 „

Ceny powyższe rozumieją się za 100 kg. loco fabryka bez opakowania; ceny za produkty oznaczone gwiazdką rozumieją się wraz z opakowaniem.

PRODUKTY WYTWÓRCZOŚCI KRAJOWEJ

Prenumerata kwartalna w kraju **zł. 3.50**, zagranicą **zł. 5.00.** Cena zeszytu pojedynczego **zł. 0.60.**
Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego" bezpłatnie.

Ceny ogłoszeń: Cała strona zł. 150. Pół strony zł. 80. Ćwierć strony zł. 45. Jedna ósma strony zł. 30. Wiersz jednoszpaltowy zł. 5 Ogłoszenia drobne „Produkty wytwórczości krajowej", tekst trzywierszowy kwartalnie zł. 30; wiersz dodatkowy zł. 5. Członkowie Związku otrzymują od cen powyższych rabat.

Wydawca: w imieniu Związku Zawodowego Wielkiego Przemysłu Chemicznego — Dyrektor Związku, inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: inż. TADEUSZ ZAMOYSKI. Drukarnia „Rola" J. Buriana, Mazowiecka 11